

AC-4373-74-75-76-77

B. Ed. (Gen. & Basic) (Sem. II) Examination

April / May – 2015

207 - Content & Method of Teaching

AC-4373 : Hindi

AC-4374 : Sanskrit

AC-4375 : Social Science

AC-4376 : Mathematics

AC-4377 : Accountancy

Time : 2 Hours]

[Total Marks : 50

AC-4373 : Hindi

सूचना :

नीचे दृशविक निशानीवाणी विगतो उत्तरवही पर अवश्य कपवी. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
B. Ed. (Gen. & Basic) (Sem. II)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
207 - Content & Method of Teaching - Hindi	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="3"/> Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="1"/>	<input type="text"/>
	Student's Signature

1 (1) सूचना के अनुसार उत्तर दीजिए : 25

(अ) निम्नलिखित प्रश्नों के एक शब्द या वाक्य में उत्तर लिखिए । 5

(1) छात्र अच्छी तरह बोल सके इसके लिए कौन सी अभिव्यक्ति का विकास होना चाहिए ?

(2) अमूर्त विचारों को मूर्त स्वरूप कौन सी अभिव्यक्ति से दिया जा सकता है ?

- (3) 'आवाज' शब्द का लिंग कौन सा है ?
- (4) जिस शब्द से वस्तु, प्राणी आदि के एक या अनेक होने का बोध होता है उसे क्या कहते हैं ?
- (5) 'नींव डालना' मुहावरे का अर्थ क्या है ?
- (ब) निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं चार प्रश्नों के उत्तर 30 से 8
40 शब्दों में दीजिए ।
- (1) मौखिक अभिव्यक्ति किसे कहते हैं ?
- (2) लेखन अभिव्यक्ति किसे कहते हैं ?
- (3) लिंग किसे कहते हैं ?
- (4) मुहावरा किसे कहते हैं ?
- (5) 'कहाँ राजा भोज, कहाँ गंगू तेली' – कहावत का अर्थ क्या होता है ?
- (क) निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं तीन प्रश्नों के उत्तर 125 12
से 150 शब्दों में दीजिए ।
- (1) अच्छी मौखिक अभिव्यक्ति की आवश्यकता क्यों है ?
- (2) लेखन शिक्षा की आवश्यकता क्यों है ?
- (3) 'अहा! कैसे सुहावने बादल है ।' – रेखांकित शब्दों का परिचय दीजिए ।
- (4) निम्नलिखित शब्द समूह के लिए एक शब्द लिखिए ।
- (1) अच्छा मनुष्य
- (2) मोतियों की माला
- (3) न बहुत ठंडा न गरम
- (4) लोहे का हथियार धारण करने वाला

2 सूचना के अनुसार किन्हीं दो पर 150 से 200 शब्दों में टिप्पणियाँ लिखिए । 10

- (1) अनुलेखन
- (2) श्रुतलेखन का महत्व
- (3) निम्नलिखित मुद्दों के आधार पर कहानी लिखिए ।

वृद्ध पिता – आलसी एवं निष्क्रिय चार बेटे – पिता चिंतित – मृत्यु के समय पिता का कहना कि खेत में धन गडा है – बेटों ने पूरे खेत की खुदाई कर डाली – धन न मिलना – बरसात – बीज बोना – अच्छी फसल होना.

3 निम्नलिखित प्रश्नों में से किन्हीं एक प्रश्न का उत्तर 350 से 400 शब्दों में लिखिए । 15

- (1) अर्थ और रचना के आधार पर वाक्य के प्रकारों की विस्तृत चर्चा कीजिए ।
- (2) बालाजी विद्यालय, सूरत में हिन्दी शिक्षक के पद के लिए विद्यालय के प्रधानाचार्य को अपना आवेदन पत्र लिख भेजिए ।

AC-4374 : Sanskrit

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/>
B. Ed. (Gen. & Basic) (Sem. II)	<input type="text"/>
Name of the Subject :	<input type="text"/>
207 - Content & Method of Teaching - Sanskrit	<input type="text"/>
Subject Code No. : <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="4"/>	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="2"/>
Student's Signature	

- 1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર આપો : 5
- (1) શ્રુતલેખન એટલે શું ?
  - (2) શૈક્ષણિક ઉપકરણોમાં શ્રાવ્ય ઉપકરણો જણાવો.
  - (3) અવ્યય એટલે શું ?
  - (4) 99, 22 સંખ્યા માટે સંસ્કૃત શબ્દ આપો.
  - (5) 'સ્વપ્નવાસવદત્તમ્' કૃતિના રચયિતા કોણ છે ?
- (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોના ઉત્તર 30થી 40 શબ્દોમાં લખો : 8
- (1) સંસ્કૃતમાં વિદ્યાર્થીઓના ઉચ્ચારણ દોષ નિવારણના ચાર ઉપાયો જણાવો.
  - (2) સંસ્કૃત શિક્ષણમાં ઓવરહેડ પ્રોજેક્ટરની ઉપયોગિતા જણાવો.
  - (3) ઉપસર્ગની વ્યાખ્યા આપી 'પ્રતિ' ઉપસર્ગને વાક્યમાં વાપરો.
  - (4) રત્નકણિકાનો અર્થવિસ્તાર કરો :
'હુતં ચ દત્તં ચ તથૈવ તિષ્ઠતિ' ।
  - (5) 'ગુજરાત રાજ્ય' વિષય પર ત્રણ થી ચાર વાક્યો સંસ્કૃતમાં લખો.
- (ક) નીચેનામાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના ઉત્તર 125 થી 150 શબ્દોમાં લખો : 12
- (1) સંસ્કૃત શિક્ષક પાસે કઈ વ્યવસાયિક સજ્જતા હોવી જોઈએ ?
  - (2) સંસ્કૃત શિક્ષણમાં શૈક્ષણિક સાધનોનું મહત્ત્વ જણાવો.
  - (3) કર્તરિ પ્રયોગમાંથી કર્મણિ પ્રયોગ કરતી વખતે ધ્યાનમાં રાખવાના નિયમો જણાવો.
  - (4) સાહિત્યકારનો પરિચય આપો : કાલિદાસ

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction No. 1 of page No. 4.

- 1 (a) Give the answer of the following questions in one : 5
- (1) What is the meaning of dictation ?
  - (2) State the Names of visual teaching-aids
  - (3) What is the meaning of 'अव्यय' ?
  - (4) Give sanskrit word for 99 and 22 number.
  - (5) Who is the creator of 'स्वप्नवासवदत्तम्'
- (b) Write answer in 30 to 40 words any four of the following 8 question :
- (1) State four solutions to prevent the students' pronunciations problem in sanskrit.
  - (2) Mention the uses of O.H.P. in sanskrit teaching.
  - (3) Give definition of 'उपसर्ग' and use 'प्रति' उपसर्ग in sentence.
  - (4) Expand following 'रत्नकणिका:'.
'हुतं च दत्तं च तथैव तिष्ठति' ।
  - (5) Write three to four sentences in sanskrit on subject of 'Gujarat State'
- (c) Write answers in 125 to 150 words any three of following 12 question :
- (1) Which professional proficiency a sanskrit teacher should have ?
  - (2) Mention the importance of teaching aids in sanskrit teaching.
  - (3) State the rules to be followed while changing from active to passive.
  - (4) Give introduction of author - Kalidas

2 Write any two short notes in 150 to 200 words of the following : 10

- (1) Importance of oralwork.
- (2) Various co-curricular activities in sanskrit teaching.
- (3) Meaning and types of 'कृदन्त'.

3 Write any one answer in 350 to 400 words of the following questions : 15

- (1) What is 'संधि' ? State the types of 'संधि' and explain the rules of 'स्वर संधि' and 'व्यंजन संधि'
- (2) Translate in to mother tongue :

(a) एकदा स कावेरीतीरपत्तने समागतः । अत्र सः
कूपे विरलभूषणां कुमारीमेकाम् अपश्यत् । तस्याः
रुपसम्पदाभिभूतः सोऽचिन्तयत् – आकृष्टं मे हृदयम्
अस्याम् । तदेतां परीक्ष्य विवाहप्रस्तावं कृत्वा,
सत्याम् सम्मतौ उद्वहामि । स तां निकषा
संगत्य सविनयम् आह—अस्ति ते कौशलं
शालिप्रस्थेन अनेने सम्पन्नमाहारं मां
भोजयितुम् ? ततः सा ओमिति उक्त्वा
प्रस्थमात्रं धान्यमादाय श्रेष्ठिपुत्रस्य याचनानुसारं
कर्तुं प्रवृत्ता ।

(b) न जानामि दानं न च ध्यानयोगं
न जानामि तन्त्रं न च स्तोत्रमन्त्रम् ।
न जानामि पूजां न च न्यासयोगं
गतिस्त्वं गतिस्त्वं त्वमेका भवानि ॥
काले वर्षतु पर्जन्यः पृथ्वी सस्यशालिनी
देशोऽयं क्षोभरहितो मानवाः सन्तु निर्भयाः ॥

(c) Write the story based on the following points and give appropriate title.

एकं वनम् – वने अजा – पुत्रं वदति – शिशुः
मार्गं विस्मरति – शृगालः शिशुं पश्यति – शृगालः
वदति – एकः पिप्पलवृक्षः – शिशुः शृगालेन सह
गच्छति – अजा आगच्छति – शृगालः पलायते ।

AC-4375 : Social Science

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
B. Ed. (Gen. & Basic) (Sem. II)	Student's Signature
Name of the Subject :	
207 - Content & Method of Teaching - Social Sci.	
Subject Code No. : <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="5"/> Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="3"/>	

- 1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના 10 થી 15 શબ્દોમાં ટૂંકમાં જવાબ લખો : 5
- (1) ધોરણ-10 ના પ્રવર્તમાન સામાજિક વિજ્ઞાનના પાઠ્યપુસ્તકની કોઈ એક ખામી જણાવો.
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાન મંડળ એટલે શું ?
- (3) ગાંધીજીએ દાંડીકૂચ શા માટે કરી હતી ?
- (4) ક્યું મંદિર “કાળા પેગોડા” તરીકે ઓળખાય છે ?
- (5) મહિલા સશક્તિકરણ વર્ષ તરીકે કયા વર્ષને ઉજવેલ છે ?
- (બ) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ચારના 30 થી 40 શબ્દોમાં ટૂંકમાં જવાબ લખો : 8
- (1) સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડની વ્યાખ્યા આપો.
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાનના સારા પાઠ્યપુસ્તકનાં બાહ્ય લક્ષણોની યાદી બનાવો.
- (3) સ્થાપત્ય કલા એટલે શું ?
- (4) આતંકવાદ એટલે શું ?
- (5) પુખ્તવય મતાધિકાર એટલે શું ?
- (ક) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ત્રણના 125 થી 150 શબ્દોમાં જવાબ આપો : 12
- (1) તમારી દૃષ્ટિએ સામાજિક વિજ્ઞાન વિષયના આદર્શ શિક્ષકના લક્ષણો જણાવો.
- (2) સામાજિક વિજ્ઞાન મંડળનું મહત્વ અને તેની પ્રવૃત્તિ અંગે માહિતી આપો.
- (3) પ્રાદેશિક અસમાનતા પાછળના મુખ્ય કારણો જણાવો.
- (4) મધ્યકાલીન ભારતમાં થયેલ શિલ્પ-સ્થાપત્યના વિકાસનો ખ્યાલ આપો.

- 2 નીચેની ટૂંકનોંધમાંથી ગમે તે બે વિશે 150થી 180 શબ્દોમાં લખો : 10
- (1) પ્રવર્તમાન ધોરણ-9ના સામાજિક વિજ્ઞાન પાઠ્યપુસ્તકની સમીક્ષા
  - (2) સામાજિક વિજ્ઞાન ખંડનું મહત્ત્વ અને જાળવણી
  - (3) મોહેં-જો-દડોની ભૂગર્ભ ગટર યોજના અને અજંતાની ગુફાઓની કલા
- 3 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે એક વિશે 350 થી 400 શબ્દોમાં મુદ્દાસર લખો : 15
- (1) (અ) “હિંદ છોડો” ચળવળની અસરો અને મહત્ત્વ આલેખો
    - (બ) ગુપ્તયુગ દરમિયાન થયેલો શિલ્પ સ્થાપત્યકલાના વિકાસની વિગતે ચર્ચા કરો.
  - (2) (અ) ગુજરાતમાં મહિલા સશક્તિકરણ ક્ષેત્રે હાથ ધરાયેલા કાર્યો જણાવો.
    - (બ) રાષ્ટ્રપતિની સત્તાઓ અને કાર્યોની વિગતે ચર્ચા કરો.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction No. 1 of page No. 8.

- 1 (a) Answer the following questions in one sentence : 5
- (1) Explain the facts of the present social science text book of Std. X.
  - (2) What is Social Science Club ?
  - (3) Why did Gandhiji undertake the Dandi March ?
  - (4) Which temple is known as "black pagoda" ?
  - (5) Which year has been celebrated as women empowerment year ?
- (b) Answer any four of the following questions in 30 to 40 words : 8
- (1) Give the definition of social science room.
  - (2) The list of external characteristics of a good text book of social science.

- (3) What is architecture ?
- (4) What is terrorism ?
- (5) What is Universal Adult Franchise ?
- (c) Answer any three of the following questions in 125 to 150 words. **12**
- (1) State the characteristics of ideal teacher of social science subject from your point of view.
- (2) Give the information about importance and activities of Social Science Club.
- (3) Give chief reasons explaining regional inequality.
- (4) Explain the development of art and sculpture of medieval India.
- 2** Write any two of the following short notes in 150 to 180 words : **10**
- (1) Review the text book of social science for Std. IX.
- (2) Importance and maintenance of social science room.
- (3) Drainage system of Mohan-jo-daro and Art of Ajanta Cave.
- 3** Answer any one of the following questions in 350 to 400 words : **15**
- (1) (a) Describe impact and importance of "Quit India" Movement.
- (b) Discuss the development of art and sculpture during the Gupta period.
- (2) (a) Mention work undertaken by the government of Gujarat in the area of women empowerment.
- (b) Discuss in detail about the powers and functions of the president of India.

AC-4376 : Mathematics

સૂચના :

(1)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fillup strictly the details of signs on your answer book.	Seat No. :
Name of the Examination :	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>
B. Ed. (Gen. & Basic) (Sem. II)	Student's Signature
Name of the Subject :	
207 - Content & Method of Teaching - Mathematics	
Subject Code No. : <input type="text" value="4"/> <input type="text" value="3"/> <input type="text" value="7"/> <input type="text" value="6"/>	Section No. (1, 2,.....) : <input type="text" value="4"/>

(2) માત્ર સાદું કેલક્યુલેટર વાપરી શકાશે.

1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્ય/શબ્દમાં જવાબ આપો : 5

- (1) ગણિત પ્રયોગશાળાનો ખ્યાલ સૌપ્રથમ કયા ગણિતશાસ્ત્રીએ આપ્યો હતો ?
- (2) આદર્શ પ્રશ્નપત્ર તૈયાર કરવા અંગેના ત્રિપરિમાણદર્શક કોઠા (બ્લ્યૂ પ્રિન્ટ)ના ત્રણ પરિમાણો કયાં કયાં છે ?
- (3) ચક્રીય ચતુષ્કોણ કોને કહેવાય ?
- (4) વિસ્તરણ એટલે શું ?
- (5) અવલોકનો 8, 12, 5, 13, 12, 8, 9, 12, 8, 10નો (કાર્યો) બહુલક શું થશે ?

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના 30થી 40 શબ્દોમાં ઉત્તર લખો : (ગમે તે ચાર) 8

- (1) ગણિત પ્રયોગશાળાની મર્યાદા જણાવો.
- (2) અનુબંધનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (3) વિસ્તરણ સૂત્રની મદદથી 26×32 ની કિંમત શોધો.
- (4) ₹ 50,000નું 5% લેખે 3 વર્ષનું ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ શોધો.
- (5) $\overline{AB}$ અને $\overline{CD}$ પરસ્પર E બિંદુમાં છેદે છે.
 $m\angle BED = 145^\circ$ છે તો બાકીના ખૂણાઓના માપ શોધો.

(ક) નીચેના પ્રશ્નોના 125થી 150 શબ્દોમાં ઉત્તર લખો : (ગમે તે ત્રણ) 12

- (1) ગણિતમંડળના હેતુઓ જણાવો.
- (2) અનુબંધ એટલે શું ? ગણિતનો ચિત્રકામ સાથેનો અનુબંધ સોદાહરણ સ્પષ્ટ કરો.
- (3) સાબિત કરો કે વર્તુળનો સ્પર્શક એ સ્પર્શબિંદુમાંથી પસાર થતી ત્રિજ્યાને તે જ સમતલમાં લંબ હોય છે.
- (4) 282.60 મી² કાપડમાંથી 4 મીટર ઊંચાઈવાળા અને પાયાની ત્રિજ્યા 3 મીટર હોય તેવા શંકુ આકારના કેટલા તંબુઓ બનાવી શકાય ?
($\pi = 3.14$)

2 નીચેની ટૂંકનોંધ 150 થી 180 શબ્દોમાં લખો : (ગમે તે બે) 10

- (1) ગણિતમંડળની પ્રવૃત્તિઓ.
- (2) ગણિતના આદર્શ પ્રશ્નપત્ર રચનાના સોપાનો.
- (3) સમજાવો : વૃત્તખંડ, લઘુવૃત્તખંડ, ગુરુવૃત્તખંડ.

3 ઉકેલ શોધો : (ગમે તે એક) 15

- (1) (અ) સમીકરણ યુગ્મ ઉકેલો :

$$\frac{1}{3x+y} + \frac{1}{3x-y} = \frac{3}{4}$$

$$\frac{1}{2(3x+y)} - \frac{1}{2(3x-y)} = -\frac{1}{8}, \quad 3x+y \neq 0, \quad 3x-y \neq 0$$

- (બ) એક વર્તુળનો વ્યાસ 10 એકમ છે. તેની જીવાનું કેન્દ્રથી લંબઅંતર 3 એકમ છે તો જીવાની લંબાઈ શોધો.

(ક) એક પુસ્તકની છાપેલી કિંમત ₹ 720 છે. ગ્રાહકને છાપેલી કિંમત પર 10% વળતર આપવા છતાં વેપારીને 20% નફો મળતો હોય, તો વેપારીએ આ પુસ્તક શી કિંમતે ખરીદ્યું હશે ?

(ડ) વિસ્તરણ મેળવો :

(1) $(3x + 5y)(3x - 2y)$

(2) $(x - 9)(x + 2)$

(ઈ) પિતા અને પુત્રની હાલની ઉંમરનો સરવાળો 110 છે. જો દસ વર્ષ પહેલાંની તેમની ઉંમરનો ગુણાકાર 1856 હોય, તો પિતા અને પુત્રની હાલની ઉંમર શોધો.

(2) (અ) અવયવો પાડો :

(1) $8a^3b^3 - 27$

(2) $4a^4 - 13a^2 + 9$

(બ) ₹ 1250ના 10% ના દરે 2 વર્ષના સાદા વ્યાજ તથા ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજનો તફાવત આપો.

(ક) કેરમની કુકીનો વ્યાસ અને ઊંચાઈ અનુક્રમે 4 સેમી અને 0.5 સેમી છે. જો આવી કેરમની 12 કુકીને એકબીજા પર લંબ ગોઠવવામાં આવે, તો બનેલા નળાકારનું ઘનફળ કેટલું થાય ? ($\pi = 3.14$ લો.)

(ડ) 21 સેમી ત્રિજ્યાવાળા વર્તુળની એક ચાપ કેન્દ્ર આગળ 120ના માપનો ખૂણો બનાવે છે, તો લઘુવૃત્તાંશનું ક્ષેત્રફળ શોધો.

(ઈ) જો $a + b = 5$ અને $ab = 6$ હોય, તો $a^3 + b^3$ ની કિંમત શોધો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) As per the Instruction No. 1 of Page No. 11.
(2) Only simple calculator may be used.

1 (A) Answer the following questions in **one** word/sentences : **5**

- (1) Which mathematician has given the concept of mathematics laboratory for the first time ?
- (2) Which are the three dimensions of Blue-print to prepare an ideal question paper ?
- (3) What is cyclic quadrilateral ?
- (4) What is expansion in term of mathematics ?
- (5) What is the (rough) Mode of the given scores :
8, 12, 5, 13, 12, 8, 9, 12, 8, 10.

(B) Answer the following questions in 30 to 40 words : **8**

(any **four**)

- (1) State the limitations of Mathematics Laboratory.
- (2) State the importance of co-relation.
- (3) Find the value of 26×32 using expansion formula.
- (4) Find the compound interest on ₹ 50,000 at the rate of 5% for 3 years.
- (5) $\overline{AB}$ & $\overline{CD}$ intersects each other in point E. If $m\angle BED = 145^\circ$ then find out the value of other three angles.

(C) Answer the following questions in 125 to 150 words : 12

(any **three**)

- (1) State the objectives of Mathematics Club.
- (2) What is co-relation ? Clarify the co-relation of Mathematics and Drawing with illustration.
- (3) Prove that : A tangent to a circle is perpendicular to the radius drawn from the point of contact.
- (4) How many conical tents, each of height 4 metre and radius of base 3 metre, can be prepared from cloth 282.60 m^2 ? ($\pi = 3.14$)

2 Write short notes in 150 to 180 words of the following : 10

(any **two**)

- (1) Activities of Mathematics Club.
- (2) Steps for construction of ideal question paper of mathematics.
- (3) Explain terms : Segment, Minor segment, Major segment.

3 Solve the following : (any **one**) 15

- (1) (A) Solve the paired equations :

$$\frac{1}{3x+y} + \frac{1}{3x-y} = \frac{3}{4}$$

$$\frac{1}{2(3x+y)} - \frac{1}{2(3x-y)} = -\frac{1}{8}, \quad 3x+y \neq 0, \quad 3x-y \neq 0$$

- (B) Diameter of a circle has length 10 perpendicular distance of a chord from centre is 3. Find the length of chord.
- (C) The printed price of a book is Rs. 720. After giving 10% discount to the customer on the printed price, the book-seller gets 20% profit. Find the purchase price for the book-seller.
- (D) Find expansions :
- (1) $(3x + 5y)(3x - 2y)$
- (2) $(x - 9)(x + 2)$
- (E) The sum of the ages of father and son at present is 110. Ten years ago the product of their ages was 1856. What are the ages of the father and the son ?
- (2) (A) Factorise :
- (1) $8a^3b^3 - 27$
- (2) $4a^4 - 13a^2 + 9$
- (B) Find the difference between simple interest and compound interest on ₹ 1250 at the rate 10% for 2 years.
- (C) If the diameter and the height of a carrom coin are 4 cm and 0.5 cm respectively, find the volume of the cylinder made up of such 12 carrom coins stacked on each other. ($\pi=3.14$)
- (D) An arc of a circle whose radius is 21 cm subtends an angle of measure 120° at the centre. Then find out the area of minor sector.
- (E) If $a + b = 5$ and $ab = 6$ then find out the value of $a^3 + b^3$.

AC-4377 : Accountancy

સૂચના :

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
B. Ed. (Gen. & Basic) (Sem. II)

Name of the Subject :
207 - Content & Method of Teaching - Accountancy

Subject Code No. : 4 3 7 7 Section No. (1, 2,.....): 5

Seat No. :

Student's Signature

1 (અ) નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ આપો : 5

- (1) વિષયાંગ વિદ્યાર્થીઓને સમજાવ્યા બાદ મહાવરા વેળા કરવામાં આવતી પ્રવૃત્તિ કયા નામથી ઓળખાય છે ?
- (2) 'જૂથચર્યા' મૂલ્યાંકનનું કયું સ્વરૂપ છે ?
- (3) ભાડા પટ્ટાની મિલકત પર ઘસારો ગણવા માટે ઘસારાની કઈ પદ્ધતિનો ઉપયોગ થાય છે ?
- (4) 'હિસાબી ગુણોત્તરો ફક્ત બેન્ક પાસે લોન લેવા માટે જ ઉપયોગી છે' વિધાન સાચું છે કે ખોટું ?
- (5) દેશીનામામાં 'દાગીના મેળ' શું સૂચવે છે ?

(બ) નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો : (કોઈ પણ ચાર) 8

- (1) વિદ્યાર્થીઓની દૃષ્ટિએ નામાના પાઠ્યપુસ્તકનું મહત્ત્વ જણાવો.
- (2) નામા શિક્ષણમાં સર્વેક્ષણ કરાવવાથી વિદ્યાર્થીઓને કયા લાભો પ્રાપ્ત થાય છે ?
- (3) નીચેની માહિતી પરથી યોગ્ય સરેરાશનો ઉપયોગ કરીને પાઠડીની કિંમત છ વર્ષની ખરીદીના આધારે નક્કી કરો :

વર્ષ	2011	2012	2013	2014
નફો(રૂ.)	20,000	15,000	20,000	17,000

- (4) ઉષા અને વર્ષા 5:7ના પ્રમાણમાં નફો-નુકસાન વહેંચતા ભાગીદારો છે. તેમણે ઉમંગને નફામાં 3/8 ભાગ આપવાની શરતે ભાગીદારીમાં પ્રવેશ આપ્યો, જે પૈકી ઉમંગ 2/8 ભાગ ઉષા પાસેથી અને 1/8 ભાગ વર્ષા પાસેથી મેળવશે. નફા નુકસાનની વહેંચણીનું નવું પ્રમાણ શોધો.

(5) પૃથા લિમિટેડ તા. 1-7-2009ના રોજ રૂ. 100નો એક એવા 8%ના 6000 ડિબેંચર મૂળ કિંમતે બહાર પાડ્યા. જે તા. 30-6-2014ના રોજ ડિબેંચર દીઠ રૂ. 115ની કિંમતે પરત કરવામાં આવ્યા. કંપનીના ચોપડે ડિબેંચર બહાર પાડતી વખતની અને પરત કરતી વખતની જરૂરી આમનોંધ લખો. (બાબત જે વગર)

(ક) નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે ત્રણના જવાબ આપો : 12

(1) નામા શિક્ષણમાં ઉપચારાત્મક કાર્ય શા માટે અગત્યનું બની જાય છે ?
 (2) ધો. 12 નામાના પ્રવર્તમાન પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન નીચેના મુદ્દાને ધ્યાનમાં રાખી કરો :

(1) મુખપૃષ્ઠ

(2) સ્વાધ્યાય

(3) ગ્લેક્સો લિમિટેડના તા. 31-3-2014ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની માહિતી નીચે આપવામાં આવી છે, જેના પરથી સરેરાશ ચૂકવણીનો ગાળો (લેણદારોનો ગુણોત્તર) નક્કી કરો.

વિગત	રકમ(રૂ.)
કુલ ખરીદી	1,00,000
રોકડ ખરીદી	15,000
ઉધાર ખરીદ પરત	12,000
31-3-2014ના રોજ લેણદારોના ખાતાની બાકી	9,000
31-3-2014ના રોજ દેવીહૂંડી ખાતે	4,000

(4) સુરતની સુરતી ટેક્સટાઈલ કંપની લિમિટેડે 2,00,000 ઇક્વિટી શેર, શેર દીઠ રૂ. 10 લેખે જાહેર જનતા માટે બહાર પાડ્યા હતા. કંપનીએ અરજી વખતે શેર દીઠ રૂ. 3, મંજૂરી વખતે શેર દીઠ રૂ. 4 તથા પ્રથમ અને આખરી હપતા પેટે શેર દીઠ રૂ. 3 લેવાનું નક્કી કર્યું હતું. કંપનીને કુલ 2,60,000 ઇક્વિટી શેરની અરજીઓ મળી. તેમાંથી 60,000 ઇક્વિટી શેર નામંજૂર કરી તેના પરની રકમ અરજદારોને પરત કરવામાં આવી.

મંજૂરી તથા હપતા વખતની રકમ સમયસર પૂરેપૂરી મળી ગઈ હતી. કંપનીના ચોપડે શેર મંજૂરી સુધીની આમનોંધ લખો.

2 નીચેના પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બેના જવાબ આપો :

10

- (1) નામાના આદર્શ પ્રશ્નપત્રના લક્ષણો જણાવો.
- (2) પાઘડી એટલે શું ? તેના મૂલ્યાંકન માટેની સરેરાશ નફાને મૂડીકૃત કરવાની પદ્ધતિ સમજાવો.
- (3) ચાંદની મોલ લિમિટેડની રૂ. 10નો એક એવા દશ લાખ શેરની ભરપાઈ થયેલ મૂડી છે. ઉપરાંત એણે 18%ના તારણવાળા રૂ. 100નો એક એવા 50,000 ડિબેંચર બહાર પાડ્યા છે. અત્યાર સુધીનો નફો સમાવતી સામાન્ય અનામત રૂ. 30,00,000 છે.

તા. 31-3-2014ના રોજ એની ચાલુ જવાબદારીઓ રૂ. 20,00,000 છે. એની ઘસારાબાદની કાયમી મિલકતોની કિંમત રૂ. એક કરોડ એંસી લાખ છે. જ્યારે લેણા સહિતની ચાલુ મિલકતો રૂ. 20,00,000 છે.

ચાંદની મોલ શહેરના બીજા છેડે નવો મોલ ઊભો કરવા માંગે છે. જેમાં એણે નવા રૂ. એક કરોડનું રોકાણ કરવું પડશે. આ માટે ચાંદનીએ કેવી રીતે નાણાકીય સાધનો મેળવવા તે 31-3-2014ના ગુણોત્તરો ધ્યાનમાં રાખી સલાહ આપો.

3 નીચેના પ્રશ્નો પૈકી કોઈપણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો :

- (1) (અ) જયવિજય કોર્પોરેશને તા. 1-4-11ના રોજ રૂ. 1,45,000ના યંત્રો 10 ખરીદ્યા. જેને ગોઠવવાનો ખર્ચ રૂ. 15,000 થયો. તા. 1-10-13ના રોજ યંત્રો રૂ. 60,000માં ખરીદ્યા. કંપની દર વર્ષે 10% સરખા હપતા પદ્ધતિએ ઘસારો ગણે છે. તા. 31-3-14ના રોજ પ્રથમ ખરીદેલ યંત્રો પૈકી 70% યંત્રો તેની ચોપડે કિંમત પર 20% નુકસાન સાથે વેચી દીધા. કંપનીના ચોપડામાં ઉપરની વિગતોના આધારે યંત્ર ખાતું તા. 31-3-14 સુધીનું તૈયાર કરો.

- (બ) ઋતુ કોર્પોરેશનના ચોપડે યંત્ર ખાતાની બાકી 1-4-14ની રૂ. 91,000 5 છે. આ યંત્ર સાત વર્ષ જૂનું છે. આ યંત્ર પર અત્યાર સુધીનો કુલ ઘસારો રૂ. 49,000 યંત્રની કિંમતમાંથી બાદ કરવામાં આવેલ છે. આ વિગતના આધારે વાર્ષિક ઘસારાની રકમ શોધો અને યંત્રની શરૂની ખરીદ કિંમત શોધો. ખરીદીના વર્ષના અંતે ઘસારાની જોગવાઈને લગતી આમનોંધ લખો.

અથવા

- (1) નીચે આપેલા વ્યવહારો પરથી શ્રીમતી સંઘ્યાનો સંવત 2071 ચૈત્ર સુદ 15 દશમ શુક્રવાર તા. 10-4-2015ના રોજનો રોજમેળ તૈયાર કરો :
- (1) હાથ પર સિલક રૂ. 14,300
  - (2) નિશીથ પાસેથી રૂ. 2,000નો માલ 10% વેપારી વટાવે ખરીદ્યો.
  - (3) રોકેશને રૂ. 4000નો માલ 10% વેપારી વટાવે વેચ્યો, તેઓએ અડધી રકમ રોકેથી અને અડધી રકમ ચેકથી ચૂકવી, ચેક બેન્કમાં ભર્યો.
  - (4) જિંદગીનું વીમા પ્રીમિયમ રૂ. 700 ચેકથી ચૂકવ્યું અને આગનું વીમા-પ્રીમિયમ રૂ. 300 રોકેથી ચૂકવ્યું.
  - (5) ઉધારચંદ નાદાર થતાં, તેઓના રિસીવરે રૂ. 5,000ના દેવા સામે 30 પૈસા લેખે પ્રથમ અને આખરી ડિવિડન્ડ રોકડમાં ચૂકવ્યું.
  - (6) દુકાનખર્ચ માટે રૂ. 3,500 બેન્કમાંથી ઉપાડ્યા.
  - (7) હર્ષિદાને રૂ. 4,300નો માલ વેચ્યો. તેમના વતી લારીભાડું રૂ. 50 આપણે ચૂકવ્યું.
  - (8) આપણે વંદનને ચૂકવવાના રૂ. 2,650 વંદનાએ ચૂકવવાનું કબૂલ્યું.
  - (9) કાલે સવારે પરત કરવાનું કહીને ભાભો રૂ. 300 ઉછીના લઈ ગયા.
  - (10) દુકાનમાં આગ લાગવાથી રૂ. 800નો માલ બળી ગયો.
  - (11) દુકાનના કાયમી ગ્રાહક જ્યોતિના પુત્રના લગ્નપ્રસંગે ચાંલ્લો કર્યો રૂ. 100.
  - (12) હાથ પરની બંધ થતી સિલક ગણતાં રૂ. 100 ઘટ આવી.

ENGLISH VERSION

Instruction : As per the instruction No. 1 of page No. 17.

- 1 (A) Give answers in one sentence of the following questions: 5
- (1) What is the name of the practice given to students after explaining a topic ?

- (2) Which form of evaluation is 'Group Discussion' ?
- (3) Which type of depreciation method is used for the calculation of depreciation on Leased Assets ?
- (4) 'Accounting Ratios are useful only for borrowing a loan from the bank ?' Is this statement true or false ?
- (5) What does 'Dagina Mel' indicate in Deshinama ?

(B) Answer the following questions : (Any four)

8

- (1) State the importance of text book from the view point of students.
- (2) Which gains are earned by the students for doing survey in the teaching of Accountancy ?
- (3) Determine the value of goodwill by using proper average method on the basis of six years purchase from the following data :

<i>Year</i>	2011	2012	2013	2014
<i>Profit (Rs.)</i>	20,000	15,000	20,000	17,000

- (4) Usha and Varsha are the partners distributing profit loss in the ratio of 5:7. They admitted Umang in the partnership with the condition of giving $\frac{3}{8}$ part in profit. Umang will receive $\frac{2}{8}$ part from Usha and $\frac{1}{8}$ part from Varsha of his share. Find out new ratio of distributing profit-loss.
- (5) Prutha Ltd. has issued 6,000 8%. Debentures of Rs. 100 each at par on 1-7-2009. They were repaid at Rs. 115 each on 30-6-2014.

Write necessary journal entries in the company's books of Accounts for the issuance and repayment of Debentures (Without particulars)

(C) Answer any three of the following questions : 12

- (1) Why does Remedial work become useful in the teaching of Accountancy ?
- (2) Evaluate the existing text book of Accountancy of Std. XII while keeping the following points into consideration.
  - (1) Title page
  - (2) Assignment
- (3) The following data of Glaxo Ltd. has been given for the year ended on 31-3-2014. Determine the average payment duration (Ratio of Creditors)

Particulars	Amount (Rs.)
Total Purchase	1,00,000
Purchase on cash	15,000
Debit Purchase Return	12,000
Balance of Creditors'	
Accounts on 31-3-2014	9,000
Bills payable on 31-3-2014	4,000

- (4) Surati Textile Co. Ltd. of Surat issued 2,00,000 Equity shares of Rs. 10 each for the public. Company decided to call Rs. 3 for each share at the time of application, Rs. 4 for each share at the time of allotment and Rs. 3 at the time of first and final Installment.

Company received applications of 2,60,000 Equity shares. Company rejected 60,000 applications of Equity shares and returned the amount to applicants.

Co. received full amount of allotment and Installment within required time period.

Write journal entries in Company's Books of Account up to the allotment.

2 Answer any two of the following questions : **10**

- (1) State the characteristics of Ideal question paper of Accountancy
- (2) What is Goodwill ? Explain its evaluation method of Capitalisation of Average Profit.
- (3) The paid-up Capital of Chandani Mall Ltd. is of Ten lac shares of Rs. 10 each. Besides, it has issued 18% secured 50,000 Debentures of Rs. 100 each. It has General Reserve inclusive of profit till now of Rs. 30,00,000.

It is having current liabilities of Rs. 20,00,000 on 31-3-2014. Its fixed assets after depreciation is of Rs. One crore and Eighty Lakh, whereas Current Assets inclusive of Debtors is of Rs. 20,00,000.

Chandani Mall wants to establish a new mall at the other end of the city. It has to invest new Rs. one crore in it. Advise Chandani while considering ratios on 31-3-2014 for procuring Financial Resources.

3 Answer any one of the following questions :

- (1) (A) Jayvijay Corporation Purchased machines of Rs. 1,45,000 on 1-4-11. Its installation expense was of of Rs. 15,000. Machine of Rs. 60,000 was purchased on 1-10-13. Co. calculates depreciation by straight line method at the rate of 10%. Out of first purchased machines 70% of them were sold at 20% loss on its book value. **10**

Prepare Machine Account till 31-3-14 in the Company's Books of Accounts on the basis of above data.

- (B) The balance of machine on 1-4-14 is Rs. 91,000 in the account of Rutu Corporation. This machine is seven years old. Total depreciation is of Rs. 49,000 which was deducted from the price of machines till now. Find out the Annual depreciation on the basis of these particulars, and find out the initial purchase price of machine. Write Journal entries pertaining to depreciation provision at the end of the year of the purchase of machine. **5**

OR

- (1) Prepare Rojmel of Shrimati Sandhya on chaitra Sud Dasam, Friday Sanvat 2071 dated 10-4-2015 on the basis of the transactions given below. 15
- (1) Cash on hand Rs. 14,300.
  - (2) Goods of Rs. 2,000 was purchased at the 10% trade discount from Nishith.
  - (3) Goods of Rs. 4,000 was sold at the 10% trade discount to Rakesh. He paid half amount by cash and half amount by cheque. Cheque was deposited in the bank.
  - (4) Life Insurance Premium of Rs. 700 paid by cheque and Rs. 300 was paid for fire Insurance Premium by cash.
  - (5) Udharchand was declared as insolvent. His receiver paid thirty paise as first and last dividend by cash against the debt of Rs. 5,000.
  - (6) Rs. 3,500 from the bank was withdrawn for the shop expenses.
  - (7) Goods of Rs. 4,300 was sold to Harshida. We paid Rs. 50 as carting on behalf of her.
  - (8) Vandana agreed to pay Rs. 2,650 to Vandan on our behalf.
  - (9) Bhabho borrowed Rs. 300 with the promise to repay it tomorrow morning.
  - (10) Goods worth Rs. 800 was destroyed due to fire in shop.
  - (11) Chandla of Rs. 100 is presented to the son of permanent customer Jyoti.
  - (12) Rs. 100 was found to be less while counting the closing balance on hand.